

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 18.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 2 Maj 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)



Hang weg die Habicht Falken Sperber
als welche des edlen Weidwerks Berberber,
das Wild taugt nichts, es ist gering,
Warum? es ist voll Engerling.

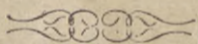
När med solens uppgång
nytt lif och frisk rörelse
uppvaknar i hela naturen
och tusenstämmig sång och
skrik genomtona skogarne;

när stor och liten uppstämma sin morgonsång i den fria luften; då har tjädertuppen största andelen i denna stora konsert, hvilken endast jägaren njuter i hela dess omfång. Rundt omkring honom piper och skriker det; men framför allt värderar jägaren det på långt afstånd ljudliga knaprandet och hvässandet af denna mäktiga fogel, som öfverröstar alla skogens medinvånare: likasom om han hade största orsaken att fröjdas öfver den inbrytande unga dagen, så fördubblar han sina starka ljud just i det ögonblick, då den glödande solen uppstiger stor på horisonten, och leker, så det höres på en sjerdingvägs omkrets i skog och mark. På en eks löflösa gren och, om möjligt, med en fri utsigt i fjerran, stoltserar tuppen med framböjd kropp, bildande med sin stert ett hjul, beledsagande sine gravitetiska rörelser fram och tillbaka med den kostligaste melodi, som jägareörat nånsin kan höra, tills han antingen upptäckt de vid trädets fot framönskade gemälerna, eller ock, uppfyllt af rasande svartsjuka, uppsöker en på långt håll från honom lekande medtäflare, stryker af från sin ståndpunkt och ilar tillmötes en kamp, som ofta utfaller till en tredje yngre anförvands fördel, och bereder den gamle tuppen ingen annan triumf än den, en sådan gammal öfversittare alltid förtjenar.



Tjäderjagten i April.

nemligen att vara till hälften segrare och till hälften besegrad. I blindt raseri varseblir ej den vredgade fogeln någon slags fara, med resta fjädrar och dugtiga krafter anfaller han, likamycket om förmentliga eller rätta, fienden, och nog torde hända att en sådan tornering, om sären motsvara båda kämparnes mod och vapen, kan till och med sluta med en deras död. Men ännu säkrare går han under lekandet döden tillmötes från jägarens hand. Under hväsandet lyckas det nemligen, att, genom några raska språng, närma sig fogeln, då han nästan som döf och försjunken i sin musik, så helt och hållet glömmer all uppmärksamhet på sin omgivning, att till och med ett felskott under musicerandet knäppt är i stånd att fördrifva honom från sin ståndpunkt; dock får man ej alltid härför förlita sig, och är träff här som öfverallt bättre; ty vanligtvis flyger fogeln efter något lekande bort, och sekunderna äro mycket kostbara, om man ej obelönt vill gå hem från detta tidiga jagtnöje. Val får man lof att använda sin mest odelade uppmärksamhet och behändighet, när man fått öga på den mot det klara morgonljuset sig visande fogeln, som badar sig i solskenet; men angenämt är det ögonblick, då, ur den sig skingrande röken, den 10 till 15 \bar{t} viktiga kroppen nedfaller från sitt luftiga säte och låter jägaren upptaga det dyraste byte, som April månad har att bjuda på.



Resa i Palestina och Syrien.

AF H. F. GEITNER.

(Forts. o. sl. fr. N:o 15.)

— Söndagen den 18 Maj. Vägen öfver Antilibanon var förfärlig, dock öfvervunno våra dugtiga djur med lätthet alla svårigheter. Genom da porten, som vi lemnat, öppnades för oss, vid framstignandet, en blick in i Bucka. Klockan $\frac{3}{4}$ till 12 uppnådde vi höjden, från hvilken vi ögnade den med snö betäckta kedjan af Libanon (Dschebel Lannin) och nedblickade på högslätten Bucka (*bucca vallis*), hvilken sträcker sig bort emellan Libanon och Antilibanon. Klockan $\frac{1}{2}$ till 1 kommo vi till Nebi Sehu, hvarifrån vi färdades i ostlig riktning på den till en del odlade slutningen af Antilibanon. Klockan 1 uppnådde vi Duris, sedan vi förut hade passerat tvenne Wadys. Klockan $\frac{1}{2}$ till 2 sågo vi först pelarne och ruinerna af Baalbeck, hvars vid vägen be-

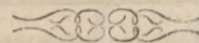
lägna stenhögar vi passerade kl. $\frac{1}{4}$ till 3. Klockan $\frac{1}{2}$ 3 gjorde vi halt vid templets södra sida och uppreste der våra tält, sedan våra res-aker framkommit kl. 5.

Sedan jag hvilat en stund, steg jag upp åt södra sidan af höjden, på hvilken ruinerna stodo. Min blick fängslades genast af de sex berömda pelarne, som höja sig vid sidan af det ännu bibehållna templet. De äro ungefär 70 fot höga, sammansatta af tre stycken och hvilat på en särskild piedestal. De äro de enda kvarblifna af de tjugo pelare, som i tvenne rader stodo framför Pantheon. De bilda den södra raden; af de fyra andra stå endast fotställningarne kvar. På kapitälerna af dessa 6 pelare hvilat ett stycke af frisen. Bakom dessa pelare börjar ruinerna af den smakfulla gården, som inneslutade tempelbyggnaden, af hvilken nu blott grundmurarne finnas kvar. Söder om det forna Pantheon står soltemplet. Genom en öppning i den af Saracenerna framför templets (östra) port uppförde muren kommer man till detsamma. Det är en präktig, med sirligt bildhuggeri rikt prydd portal, hvars med en örn smyckade slutsten hänger hotande öfver ingången. I hörnstenarne äro tvenne bevingade gamar utflugna. De väggar, som förena portalen med sidoväggarne, äro försedda med en inre trappa, dock är blott den i högre väggen möjlig att bestiga. Ingången sker igenom ett trångt hål. Templet bildar en lång oval och på sidoväggarne äro ända till det ställe, der altaret stod, på hvardera sju reiflade pelare, på hvars kapiteler de korta pelarne hvilat, hvilka buro det nedstörtade taket. I fälten emellan pelarne finnas nischer, hvars architraver nå ända till midten af fälten. Öfver hvar och en af de fjorton nischerna befinna sig i rät linea med ändan af pelarskaftet en andra architrav. Bågar och architraver äro af det finaste sculpturarbete. I väggen bakom altarplatsen äro anbragta sex nischer, två i hvardera sidoväggen och två i bakgrunden, föröfrigt äro väggarne släta. Öfver de nämnde sex nischerna höja sig fyrkantiga pelare. Templet var på norra, vestra och södra sidan omgifvet med en betäckt pelargång, på så sätt, att på norra och södra sidan framstodo två och två pelare öfver murarna. Pelargångens plafond är af utmärkt arbete, försedd med bilder af olika gndinnor. Den är dock blott bibehållen der den uppbäres af väldiga pelare. På vestra sidan stå tre bibehållna och fyra söndriga pelare, på södra fyra, under det att en stödjare sig vid muren. Templen hafva lidit utomordentligt mycket genom Saracenerna, som

hade omändrat dem till en fästning. Med stycken af pelare, piedestaler och den praktfulla plafonden hafva de änyo återställt de af tiden nedramlade infattningsmurarna och deras arbete är till en del ännu bibehållet.

Söndagen den 19 M. j red jag till stebrotten. I dessa ligger ett väldigt block, $19\frac{1}{2}$ fot bredt, $75\frac{1}{2}$ långt. Genom utbryttandet af andra stora block, dem man ännu återfinner i Baalbecks tempel, hafva dessa hålar framkommit, hvilka nu tjena dufvorna till boningsrum.

Slut.



Marstrand och "Sveriges Gibraltar".

Det reser sitt torn vid det svallande haf.
Och fångarne sucka i hvalfven.

Pehr Adolf Granberg.

På nordöstra strandbrädden af den klipp-ö, från hvars spets "Sveriges Gibraltar", det väldiga Carlsten, föraktligt nedblickar på haf och skär, ligger en liten samling af hus oregebundet kringströdda bland trädgårdar och klipphöjder. Detta är det namnkunniga Marstrand, Sveriges modernaste badort samt sjö- och stapelstad, m. m., men beklagligtvis en stad, om hvilken man numera kan säga att den lever endast i det förflutna.

Sin anläggning har Marstrand att tillskrifva den berömda norske konungen Hakon Hakonsson, hvilken med särdeles nit vianlade sig om allt, som egde sammanhang med den bohusslänska skärgårdens bästa. Anläggnings-året är obekant, men synes infalla under början af denne konungs regering och före 1225*). Hvad som gifver anledning till detta sistnämnda påstående är en uti nämde konungs saga inryckt berättelse om en uti *Måstrandirs* hamn detta år förefallen strid emellan Ribbungarne och Skule Jarls sändebud Kolbein Ketturygg och Grunde Skattmästare, hvilka på återresan ifrån konung Waldemar i Danmark blifvit af is tvungna att anlöpä detta ställe. Detta är första gången stadens namn förekommer i häfderna. Tillägget i samma berättelse att de olyckliga sändebuden förgäfves väntade hjälp "af de många köpmän, som lägo i samma hamn", tyckes gifva vid handen att den nya staden redan tillägnat sig en icke ringa handelsrörelse.

*) Hvad värde en af äldre författare citerad anteckning i Thorsby pastors-arkiv att Marstrand fordom varit ett fiskllige, tillhörigt Thorsby pastorat, kan ega, lemnas derhän.

Vilja vi hafva reda på de orsaker, som närmast verkat till Marstrands anläggning, torde vi säkrast söka dem uti förträffligheten af dess hamn, hvilken gjorde stället till en af nödvändigheten påyrkad foreningspunkt för den vid denna tid i skärgården uppblomstrande rörelse, som sannolikt lifgafs af ett för handen varande sillfiske. Och hvad som sålunda i första rummet framkallade staden, förblef allt sedan det enda villkoret för dess fortfarande bestånd.

Namnet förändrades sedan till "Marstrand", hvilket först på 1500-talet utbyttes mot det närvarande. År 1343 lemaades Marstrand, jemte andra orter, till lifgeding åt drottning Blanka och afbrändes 25 år derefter af svenskar och hanseater, hvilka då fejdade mot Norge. År 1449 hyllades der Christian af Oldenburg till konung i Norge, vid hvilket tillfälle stadens af konung Christoffer af Bayern (den 5 Juli 1442) erhållna privilegier förnyades. Stadens förnämsta blomstringsperiod infaller i sednare hälften af 16:de århundradet, då konung Fredrik II:s åt densamma gifna privilegier nästan uteslutande lemnade hela det då utomordentligt rika sillfisket och åtföljande handel i Marstrands händer. Hvad inverkan på stadens välstånd dylika förmåner haft, inses lätt af samtida författares uppgifter att flera tusende utländska fartyg då besökte skärgården och att endast i Marstrand saltades och torkades för utskeppning årligen omkring 50,000 läster sill. Men på denna ljussida af stadens historia falla skarpa skuggor af den gränslösa immoralitet, som gick hand i hand med det tilltagande öfverflödet och efterlemnade det mörka minne att i slutet af 16:de seklet fans inom norska väldet ingen gudlösare stad än Marstrand.

Staden egde under den tiden två borgmästare, en byfogde, en syndikus och tio rådmän. Välståndet blef emellertid så grundadt att det ej led något afbräck genom sillfiskets upphörande år 1587 och den totala eldsvåda, som föregående år lade staden i aska. Till och med den brand, som ödelade staden 1643 på nytt, medförde ej större förluster än att Marstrand erbjöd sig att, emot 10 års frihet från alla kronoutskylder, bebygga de afbrända tomterna med stenhus och uppsätta samt underhålla 4 örlogsskepp om 200 läster hvardera och med 2½ kanoners bestyckning. Danmarks politik att göra Marstrand till en nederlagsplats för handeln på Skandinavien vestkust följdes äfven af Carl X, sedan staden i roskildeka fredsslutet blifvit en svensk tillhörighet, af den sednare dock täckt så-

som förenad med Göteborg. Till förmån för dessa båda städer, hvilka försågos med nya friheter, upphäufdes de öfriga kuststädernas stapeprätt, och Marstrands rival Kongäli förklarades till och med böra upphöra att finnas såsom stad. Denna afsigt om Göteborgs och Marstrands förening till ett lyckades dock icke, utan vållade snarare den sednares fall genom den uppkomna afundsjukan hos den förra, hvilken snart började utöfva den starkares rätt.

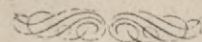
Stadens förfall började år 1669, då, på Göteborgs anstiftan, den förlorade åtskilliga af sina förnämsta handelsfriheter, och hvartill kom en samma år inträffad större eldsvåda, hvilken efterföljdes af ännu svårare åren 1682 och 1699. Vidare tillkom stadens eröfving och besittning af danskarne 1677—1679 samt 1719 och 1720, jemte den ålagda skyldigheten att underhålla garnisonen på Carlstens fästning. Denna olyckliga tidpunkt, hvarunder Marstrand nedsjönk till den uselhet att den ej en gång kunde betala sina krono-utskylder eller deltaga i val af herredagsmän, upphörde med år 1750, då ett inträffande rikt sillfiske och en nyvagnad industri hos borgerskapet förorsakade en stigande välmåga. Denna hann sin höjd, då staden år 1775 förklarades för *porto franco* med de mest lysande friheter, ehuru det synes som stadens borgerskap deraf skördat den minsta frukten: åtminstone fann det sig besväradt af en mängd brottslingar, hvilka på grund af *porto-franco*-friheten der vunno en oantastlig frihetsort. Handeln och folkmängden tillväxte emellertid anseeligt, och upphäufvandet af frihamns-rättigheten år 1794, i följd af yttre och inre intriger, blef första orsaken till stadens nedsjunkande i det lägervall, som ytterligare fullbordades genom sillfiskets upplörande år 1808.

Alltsedan har Marstrand befunnit sig i ett dödstillstånd, betraktad såsom stapelstad, äfven om man måste erkänna att den såsom badort och garnisonsplats börjat på sednare år något resa sig ur sin fattigdom. Den utrikes handeln är alldeles ingen, och landhandeln högst obetydlig i anseende till stadens läge på en klippa i skärgården på en mils afstånd ifrån fasta landet. Ingen skeppsfart finnes, emedan de under dess tullkamrars skrifna fartyg tillhöra omkringboende seglare. Äfvenså saknar den alla fabriksanläggningar och i allmänhet hvarje slags industrihandel. Den uppehålls uteslutande af badinrättningarne, fästningen och hamnen. Stadens folkmängd utgöres af omkring 520 personer. De handlandes antal är 6 och handverkarnes 10. Den donerade jorden utgöres af Köön,

hvilken, bebyggd med några nätta sommarställen, för det mesta begagnas till mulbete. Staden sträcker sig längs norra stranden af den så kallade Marstrands-ön, hvilken emot de gent liggande Ko- och Klöfveröarne bildar den stora sköna hamn, hvilken från början framkallat staden och är den rymligaste och förträffligaste på hela vestra kusten.

Då vårt lands geografiska och politiska läge föreskrifvit oss en skärgårdsflotta såsom hufvudvapnet för vårt försvar, tyckes det ock som naturen på samma gång anvisat densamma vestra afdelning sin station uti Marstrand, derifrån den — för att nyttja en erfaren militärs ord — kan verka lika afgörande som en tät jägarkedja i skogsbrynet. Under Carlstens kanoner ligger detta vapen i säkerhet emot alla vådligare angrepp och kan här aldrig af is hindras i sitt användande, såsom förhållandet är på dess nuvarande station i Göteborg, der det kan ligga infruset ifrån November till Maj månads början. Förslaget att i Marstrand stationera Göteborgs eskader var också å bane under konung Carl Johans tid, men i saken intresserade personers ovilja lära motverkat dess antagande. Det gamla ordspråket att "hvar och en har sin mask" fick en särdeles tillämpning på vederbörande genom deras beteckning i denna fråga. De oroades nemligen af den så kallade "skepps-ormen" (*terredo navalis*), hvilken föregafs till den stad besvära Marstrands hamn att den inom några år skulle göra en dit förlagd flotta alldeles obrukbar. Visserligen är det sant att denna ohyra finnes på stället, men icke har den särdeles illa behandlat de farkoster, som hittills under årtal haft sitt tillhåll här, och ej heller är det troligt att den marstrandiska skepps-ormen mera än dess släktingar i den öfriga världen förmår genomorra den kopparförhydning, hvarmed skärgårdsflottans större fartyg äro försedda. Och enligt alla de upplysningar, naturalhistorien lemna om detta lilla blötdjur, uppehåller det sig i vattnet och icke på land eller uti de skjul, i hvilka kanonsluparne, m. m., större delen af året ligga upphalade. Skulle man likväl nödvändigt vilja söka detsamma på land, bör man göra det i de trädgårdar och lustställen, som en del af skärgårdsflottans befäl eger på Nya Varfvet i Göteborg.

(Forts.)





Vy af Rangun.



RUINERNA AF BAALBECK.

England och det Birmaniska riket.

England och det birmaniska riket, beläget i sydväst af de engelsk-indiska besittningarne, hafva åter råkat i krig med hvarandra. Birma vill försöka att afskudda sig sina obehagliga grannar och deras inflytande; men det kommer dyrt att betala detta försök, likasom redan freden i Yandabo för 26 år sedan kostade det ganska anseeligt. Låtom oss kasta en blick tillbaka i denna tid och undersöka de orsaker, som hafva framkallat detta nya krig. Birma, det mäktigaste rike emellan Ganges och det Chinesiska hafvet, låg den gången under för Briterna och såg sig tvingad att sluta freden i Yandabo (24 Febr. 1826). Förgäfvos hade hofvet i Awa sökt hjälp hos China. Taokuang lät sig nöja med det löfte, att kungen, om de vestliga barbarerna jagade honom ut ur landet, skulle finna en vänlig emottagning i den himmelska borgen i Peking. Den högfärdigaste af alla jordens despoter (Awa är blomman af orientalisk despotism) var tvungen att underkasta sig de segrande briternas vilkor. Dessa hade redan med hjälp af ångfartyg, hvilka, under det engelskt-birmaniska kriget för första gången användes med stor fördel i dessa nejder af jorden, hade framträngt ända till Yandabo, af hvilken ort freden fått sitt namn och är belägen endast fyra dagsresor från hufvudstaden. Birmanerna lofvade att afhålla sig från all inblandning i ländernas Asam, Cachar och Jyntea förhållanden och att erkänna den i Mainpur installerade radschahn. Arakan, ända tills den östra bergskedjan, som skiljer landet från Awa (gränsen har aldrig blifvit noga bestämd), dernäst Ye, Tawoi och Tenasserim, söder om Saluen eller Martabanfloden, afträdades på evärdliga tider, och såsom andel i krigskostnaderna ålades de att betala, i fastställda terminer, en krör rupier, ungefär 12 millioner gulden. De ingingo äfven på att tillåta en engelsk agents vistande i Awa och ett handelsfördrag ingicks snart derefter (d. 23 Nov. 1826).

De nyförvärfvade länderna äro likaså vigtiga i politiskt som ekonomiskt afseende. Härifrån kunna Birma och Siam, Bhutan och Tibet lättligen öfvertrumplas med krig. På dessa följt trivas i rikligt mått österlandets alla kostbara alster. Här finner man the, som framkallat ett eget gille, Asam-The-Sällskapet, till lif; indigo, bomull, olika sorter färgträd och alla slags specier. Birmanernas och de inhemska höfdingarnes vilda förfarande har, som det

tyckes, till en stor del förvandlat de förut starkt befolkade nejdena till öknar. De få odlade landsträckorna förete endast en mycket ringa och fattig befolkning. Allt detta har mycket snart under Storbritanniens herravälde vändt sig till det bästa. Arakan är nu sädesvind för alla länderna rundt omkring den bengaliska hafsviden. Den årliga exporten af ris uppgår till ett värde emellan 12 och 13 mill. gulden; befolkningen har under loppet af 25 år (1827 till 1851) ökat från 100,000 till en half million, och det oakadt har ännu icke tredjedelen af detta herrliga fruktbara land blifvit uppodlat. Moalmain, som 1826 var en ödemark med några få fiskarehyddor, är nu en blomstrande stad med 60,000 innevänare, hvars handel uppgår till emellan 3 och 4 mill. gulden. Några mil nedanför Moalmain är nybygget Amherst, hvilket har att glädja sig åt en lika så stor tillväxt i befolkning, som utvidgning i affärer.

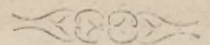
Birmanerna hafva de sednare åren yttrat sitt hat till Yandabos besegrare genom upprepade förolämpningar såväl emot den engelska agenten som ock på annat sätt. I Awa kunde man icke glömma den annars så oinskränkte herrskarens föredmjelse; man kunde icke smälta den förlust af undersäter, som i tatrika skaror flydde till de närgränsande engelska besittningarne. Men engländarne ansågo det för mest passande, att icke låtsas förstå detta regeringens förolämpande beteende. Gesandten återkallades från Awa, och man lät sig nöja dermed, att låta en hemlig agent kvarstanna i Rangun, rikets största handelsstad. Rangun var ännu för hundrade år tillbaka en liten ort och lette Dagong, efter det buddhiska templet i dess närhet. Alompa, grundläggaren af Myamma eller Birmanernas rike, upphöjde Dagong, efter städernas Pegu och Sirian förstöring (1755), till residens i det södra landet, och kallade henne Rangun, eller, såsom de infodde säga, Janyong "den segerkrönte". De okunniga barbarernas medgörlighet ansågs för fruktan eller svaghet, och stathållaren i Rangun trodde sig tiden nu vara inne, då man ostraffad kunde godtyckligt ändra de ingångna freds- och handelsfördragen. Köpmansskepp och handlanden skulle erlägga högre tull och afgifter; hvar och en som vägrade betala, behandlades af de birmaniska domstolarne som förbrytare och öfveröstes af en guvernementale högheten, från dess högstege mun, med de argaste skymnande. Den anglo-indiska värdigheten och det skydd, Storbritanien tillförsäkrat den ringaste af sine undersätare, tillät ej

längre något dröjsmål. Redan förlidna års höst voro allvarsamma demonstrationer tillämnade, ja i värsta fallet till och med krig.

Det anglo-indiska rikets stathållare, lord Dalhousie, sände i December 1851 kommodoren Lambert med några skepp till Rangun. Lorden lät det "guldfotade majestätet" i en afgörande skrivelse veta, att England väntade upprättelse för guvernörens i Rangun upprepade förbrytelser, och en tillräcklig ersättning för hans undersätters förluster. Lambert sjelf förkunnade ministrarne i Awa, att han, om han icke inom en fastställd tid erhöle ett tillfredsställande svar, genast skulle påbörja fiendtligheter. Hofvet, som ännu icke var rustadt till motstånd, fogade sig, som det syntes, i alla vilkor. En af de första dagarne af det nya året (1852) ankommo bref, hvilka öfverlemnades kommodoren med besynnerligt, barbariskt prål. Tre praktfullt bepansrade elefanter gingo under oupphörlig kanonad med majestätiska steg ned till landstigningsplatsen, der de långsamt föllo på knä. De tre embetsmännen, som sutto under gyllene skärmar, stego af och begäfvos sig i trenne båtar, för att öfverföra skrivelsen från deras herrskare till den engelska fregatten. Brevet lågo i en fjerdubats yttersta framdel, så att ingen oförmodadt skulle begå det majestätsbrott att träda framom desamma. Det guldfotade majestätets underskrift beskuggades af fyra gyllene parasoller.

"Konungen", ungefär så lydte svaret, "har med bedröfvelse erfarit sin stathållares otillbörligheter. Guvernören af Rangun är återkallad, och till dess en efterträdare ankommer, öfverlemnas magten åt de två understathållarne. Stathållaren i Prome har dessutom fått i uppdrag att undersöka engländarnes klagomål, och efter omständigheterna gifva upprättelse."

Men allt detta skedde endast för att vinna tid och göra engländarne säkra, att de icke skulle träffa några anstalter till motstånd. Från birmanisk sida rustades ifrigt till krig. Vid Irawadis båda strandbräddar sammandrogos stora härmassor, ända till 150,000 man, enligt hvad ögonvittnen berättade. Men kommodoren lät ej lura sig. Undervisad af den gjorda erfarenheten i det första birmaniska kriget, misstroddes man hofvet och rustade sig redan i början af Januari till krig. Sista öfverlandsposten har redan anmält fiendtligheternas utbrott.



Nicholas Dunks.

(Forts. fr. N:o 17.)

"Om icke detta är att göra godt ända till ytterlighet," tänkte Nicholas, "så vet jag icke hvad som skulle vara det. Mister Dunks — och hemta en vagn för mister Dunks" — och, "kom upp med kaffe." Mrs Dunks skall icke tro ett ord af alltsammans."

"Är ni beslägtad med familjen Dunks i Staffordshire?" frågade mr Franklin.

"Jag skulle nästan tro det," sade Nicholas; "ty min far kom från Yorkshire och nedsatte sig i London. Detta gjorde äfven min moder och jag vet att hon var från Cornwallis."

"Familjen Dunks i Staffordshire är, så vidt jag vet, en mycket gammal familj," anmärkte Jenkins.

"Åh, ovanligt gammal; den inkom i landet med Wilhelm Eröfraren," svarade Franklin.

"Jag har ofta hört min far tala om honom, men jag vet icke om de kommo till London på samma gång."

Nicholas hade i detta ögonblick knappt reda på någonting. Vinet hade helt och hållet förjagat hans minne och han började vrida sig på stolen, likasom om hans mage ej varit i den bästa ordning. Kaffet kom in. Han tog en kopp, föll slutligen i en djup sömn och mumlade något om "Richard — lång stund sedan han gick — en vagn — och hvad skulle mrs Dunks säga."

Och hvad tänkte mrs Dunks då klockan blef elfva och klockan blef tolf utan att någon Nicholas kom? Hvad skulle hvilken kvinna som helst tänka, hvars man hade gått ut, likasom Nicholas, och icke återkom likasom han? Naturligtvis på ingenting annat än hvad hon skulle säga då han äntligen kom hem.

Den kära hälften hade upprepade gånger studerat sin harang, alltifrån den pathetiska begynnelsestrofen: "Sål är du nu äntligen här", ända till den befällande slutmeningen: "Och var nu så god och lägg dig på stund" — så länge tills den slutligen blef så inpreglad, att hon med hvarje minut blef allt mera angelägen att blifva sin hörda qvitt.

Men ack! detta ögonblick kom ty värr aldrig! Natten försvann — den följande dagen — hela veckan — månader — år — och den otröstliga mrs Dunks sökte förgäfvets underrättelser om sin förlorade man.

"Är det icke besynnerligt," brukade hon säga till sina vänner, "hvad kan väl hafva hänt min stackars Nicholas? En bättre man gick aldrig under solen och han var

så förälskad i mig; därför är jag också säker på att han dött på något ställe der ingen märkt honom, kanske har han badat sig i Themsen och drunknat; men jag skulle önska att veta det med visshet, emedan" — och här brukade hon att plötsligen afbryta meningen och börja tala om svårigheten för en stackars enka att släpa sig fram genom lifvet.

Fjorton år och ännu mera hade hon tillbragt i denna plågende ovisshet; hon bodde i samma hus och kom lyckligen och väl igenom världens besvärligheter, så att hon städse hade ett temligen godt hem; då en dag, i makrilltiden en ljudelig bultning på porten, nästan, för att begagna hennes eget uttryck, "kom henne att hoppa ur skinet." Hon öppnade och ett: "Vill du nu låta mig få stekt makrill till middag?" Ljud henne till mötes från Nicholas' läppar.

Mrs Dunks utstötte ett rop; hon ville äfven falla afsvimnad till marken, men — hon hade ingen tid dertill, hon lopp in i rummet på nedra botten för att berätta mr Sowerby det han borde skynda sig och taga flykten genom tvätthuset.

Mr Sowerby var en glasmästare-gesäll, som denna morgon gjorde M s Dunks en visit, för att slutligen afgöra någonting beträffande d. ras förening.

Så snart mrs Dunks väl såg honom i säkerhet på andra sidan af tvätthuset, föll hon naturligtvis i en svimning, och Nicholas stänkte henne vatten i ansigtet under det glädjetårar strömmade utför hans kinder, då han såg huru öfverraskad den kära själen blef öfver hans hemkomst.

Ack kvinnor! — men hvartill tjänar det att moralisera! Veta vi icke alla hvad en kvinna är och hvad gagn vi hafva deraf? Tro vi icke likväl just detsamma om dem? Jo visserligen! Och dessutom, är det icke klart att det skulle vara försyrens afsigt, att det skulle vara så? Till hvad nytta skulle det väl vara att skapa dessa förtjusande bedragerskor, om i världen icke funnos dessa enfaldiga varelser, männerna, som lika så lätt låta sig bedragas den nio och nittionde gången som den första. Männernas hjertan och kvinnornas konstgrepp äro likaså väl bestämda för hvarandra som magen och munnen. Vi hafva ganska ofta anmärkt att slumpen och den fria vijan äro ganska lika man och kvinna. I båda fallen influeras vi af omständigheter, hvars omedelbara indlytelse på oss vi icke kunna inse.

Nicholas kunde knappast tro sina egna ögon, då han såg det tillstånd, hvaruti hans älskade hustru hade kommit, genom den oväntade skakning, som hans plötsliga

hemkomst hade förorsakat i hennes känslor, och han gjorde hemligen det löfte att återgälda en sådan tillgifvenhet med, att hela sin återstående lefnad endast studera på att bereda henne lycka.

Men nu få vi förklara orsaken till hans långa frånvaro.

Vi lemnade Nicholas hårdt insomnad i Jenkins' och Franklins sällskap. Om det ensamt var vinet, eller om kaffet innehöll något, utom socker och grädde, kunna vi icke så noga afgöra; men säkert är, att han sof så hårdt, att man bragte honom till sängs, utan att han derom visste ett ord och att han ej vaknade följande morgon, innan en person, som stod vid hans säng, temligen våldsamt skakade honom.

"Kom, gode vän," sade denne och rullade honom fram och tillbaka, "det gör mig ondt att vara tvungen väcka er, men mina göromål låta inga dröjsmål."

"Hvaruti bestå edra göromål, och hvem är ni?" frågade Nicholas till hälften sofvande.

"Mitt namn är Noman."

"Jag känner er icke," afbröt honom Nicholas, och vände sig på andra sidan för att åter sofva.

"Men jag har en fullmakt till att arrestera er."

"Hvad säger ni?" frågade Nicholas, i det han i största fart reste sig upp i sängen.

"En fullmakt till att arrestera er."

"Och jag ansvarar för, att ni det inte har," svarade Nicholas och lade sig åter ned med ryggen vänd emot mannen och drog täcket öfver skuldrorna.

"Heter ni inte Nicholas Dunks?"

"Jo."

"Är ni inte skräddare?"

"Jo."

"Ni är gift?"

"Ja."

"Ni har ju inga barn?"

"Nej."

"Ni är fyratio år?"

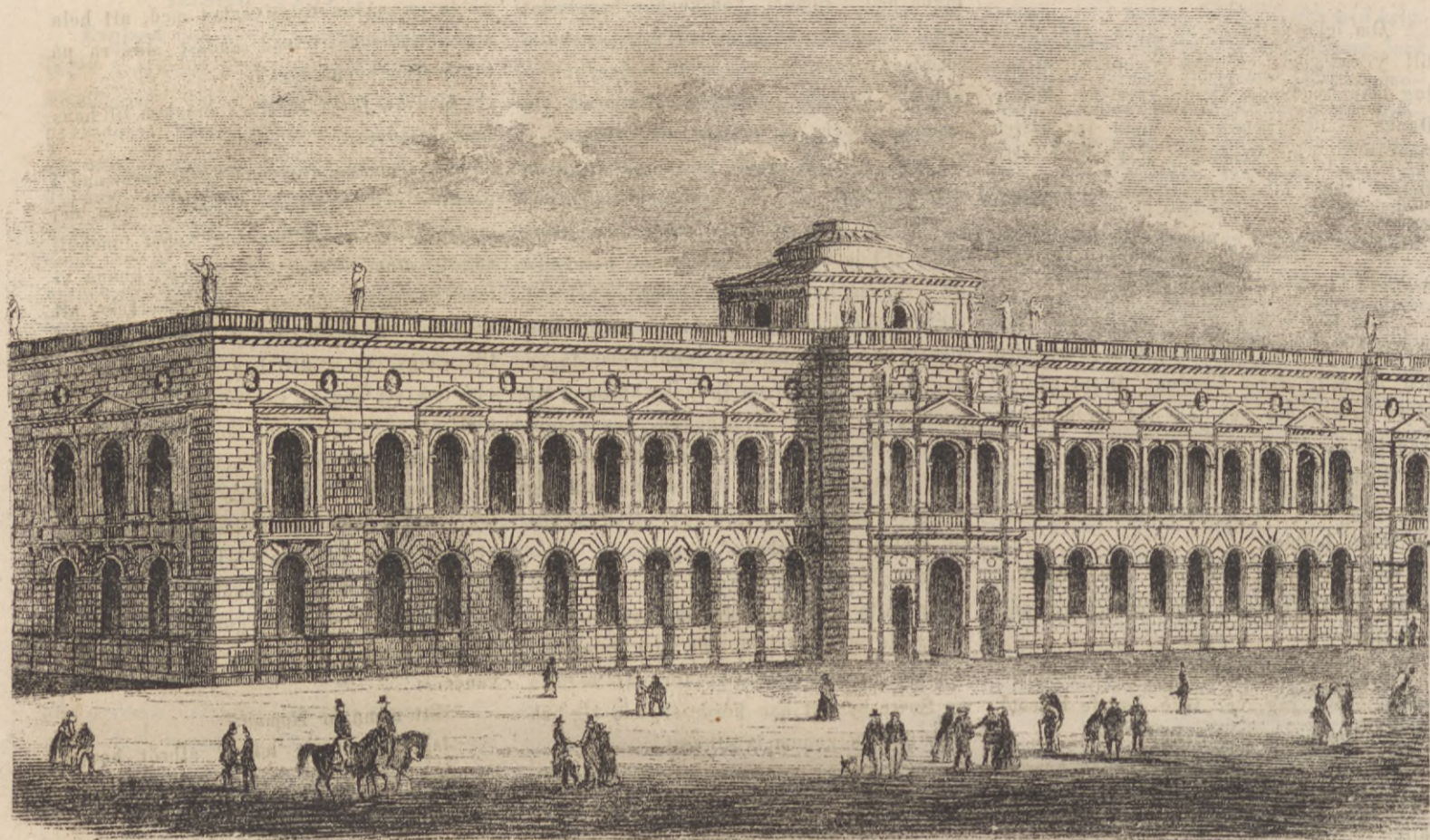
"Ja."

"Nå ja, då är allt i sin ordning. — Kom nu, och följ mig."

Allt efter som spörsmålen följde på hvarandra, blef Nicholas mer och mer vaknen, och hvart och ett "ja" framsades i en ton, som röjde en tilltagande förskräckelse.

(Forts.)





Det nya museum i Dresden, yttre façaden.



Det nya museum i Dresden, inre façaden.